

Notat

Dato: 13.12.2017

Referanse : 2017/7337 SEB 442.1

Sak: Oppsummering av høringsuttalelser i forbindelse med høring av taksameterforskriften

Justervesenet sendte forskrift om endring av forskrift 1.oktober 2008 nr. 1226 om krav til taksametre på høring 23.10.2017.

Høringsfristen var 4.12.2017. Vi har mottatt 14 høringsuttalelser, hvorav 4 var uten merknader.

I dette notatet gis det en redegjørelse for høringsuttalelsene og Justervesenets vurdering av disse.

Forskriftsforslaget

Forskriftsforslaget besto av to endringer i taksameterforskriften § 34 første ledd:

- bokstav a ble foreslått endret til «Taksilt, dersom *det benyttes*». «Skal» mellom «det» og «benyttes» ble foreslått fjernet. Dette var ment som en klargjøring av bestemmelsen og medførte ingen reelle endringer.
- bokstav c ble foreslått opphevet. Dette medførte at kravet om at betalingsterminal skulle være tilkoblet taksameteret, ble fjernet.

Høringsuttalelser

Justis- og beredskapsdepartementet, Samferdselsdepartementet, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Østfold Fylkeskommune har ingen merknader til høringen. Regelrådet mener at forslaget ikke berører næringslivet i et slikt omfang at de vil prioritere å uttale seg om forslaget.

Hedmark Fylkeskommune mener at den foreslåtte endringen i taksameterforskriften § 34 første ledd bokstav a kan være i motstrid med yrkestransportforskriften § 48 første ledd som fastsetter at «*Drosje skal ha taklykt av type som er godkjent av Vegdirektoratet og som foran og bak har påskriften TAXI samt fylkesbokstav og løyvenummer*».

Justervesenets bemerkning: Det fremgår av yrkestransportforskriften § 48 første ledd, at de som omfattes av yrkestransportforskriften skal bruke takskilt (slik vi tolker regelverket er takskilt og taklykt det samme). Gjeldende bokstav a fastslår at takskiltet skal være tilkoblet taksameteret. Den foreslåtte endringen i taksameterforskriften § 34 første ledd bokstav a, vil klargjøre at *hvis* takskilt brukes, skal det tilkobles taksameteret. Dette er uavhengig av om det er pålagt å bruke takskilt eller ikke – såfremt takskilt brukes, skal dette være tilkoblet taksameteret. Vi kan ikke se at bestemmelsene er i strid med hverandre, og mener at endringen bør vedtas som foreslått i endringsforskriften.

Skatteetaten oppfatter forslaget om å klargjøre i bokstav a at kravet til at takskilt skal være tilkoblet taksameteret under bruk gjelder hvis takskilt benyttes, som klargjøring av gjeldende rett, og har ingen kommentarer til dette.

Skatteetaten bemerker generelt at en opphevelse av kravet om at betalingsterminal skal være tilkoblet taksameteret under bruk, ikke er ønskelig av kontrollhensyn. Samtidig har de forståelse for at den tekniske utviklingen og nye betalingsløsninger vil øve motstand mot dette kravet. Når betalingsterminalen er frittstående kan det alltid være en risiko for at denne benyttes til å ta i mot betaling, uten at salget blir registrert på taksameteret. Det viktigste er uansett at betalinger blir registrert med en sikker løsning og at det i tillegg registreres hvilket betalingsmiddel som benyttes, jf. nærmere omtale nedenfor. Justervesenet er her nærmest til å foreta nevnte vurderinger, som kjenner bransjen og hvilken sikkerhet en ikke-integrert løsning gir opp mot eksisterende.

Skatteetaten viser videre til at det i høringsnotatet er vist til at det i den senere tid er tatt i bruk mange nye betalingsløsninger, slik som Vipps, MobilePay mm. De viser i den forbindelse til at det fra 2019 trer i kraft nye bestemmelser som blant stiller krav til at bokføringspliktige skal registrere kontantsalg i kassasystemer som må tilfredsstillende en rekke krav. For taxinæringen

kan det brukes et taksameter som oppfyller kravene i taksameterforskriften. Etter hvert skift det foretas en avstemming hvor opptalt kassabeholdning med videre sammenholdes med kontantsalg i følge skiftlapp. Det er dermed ikke tilstrekkelig å registrere betalinger på Vipps, Mobilepay med videre med kontantbetaling.

I etterkant av høringsfristen har Skatteetaten etter spørsmål fra Justervesenet kommet med ytterligere klargjøring av sin høringsuttalelse. De klargjør at de ikke har innsigelser til at kravet om at betalingsterminal skal være tilkoblet under bruk oppheves. Det viktigste for kontrollhensyn er at betalinger blir registrert med en sikker løsning, selv om det ikke er en fysisk tilkobling.

I forbindelse med utarbeidelsen av høringssvaret til Justervesenet, viser Skatteetaten også til at de har blitt oppmerksom på at det i høringsnotatet til kassasystemregelverket, som var på høring i februar 2012, er presisert at regelverket *ikke* stiller krav om å angi type betalingsmiddel på kvitteringen, slik Justervesenet viste til i høringsnotatet. De vil nå vurdere en forskriftsendring på dette punktet, slik at det fremgår at det er krav til å angi type betalingsmiddel.

De viser videre til at det ligger implisitt i kassasystemregelverket, at kontantbeholdningen som registreres i taksameteret, må differensieres med tanke på hvilket betalingsmiddel som brukes. Dette er imidlertid ikke klart nok. De vil derfor også på dette punktet foreslå en forskriftsendring, slik at det blir stilt krav om at de ulike betalingsmidlene som brukes ved kontantsalg splittes, avhengig av hvordan betalingen gjøres.

Justervesenets bemerkning: Etter å ha vurdert høringsuttalelsen fra Skatteetaten, er det uklart for Justervesenet hvilke virkninger det vil ha å fjerne krav om tilkoblet betalingsterminal. Vi ønsker ikke at det ikke sikres at betaling registreres i taksameteret. Justervesenet har per i dag heller ikke kompetanse til å vurdere hva en «sikker løsning» vil kreve.

På den andre siden finnes det i dag mange nye betalingsløsninger (for eksempel Vipps og mCash) som det ikke stilles krav om tilkobling til taksameteret for, og hvor det ikke er sikret at beløpet registreres i taksameteret. Et krav om tilkoblet betalingsterminal mener vi derfor gir en falsk trygghet om at betaling alltid registreres i taksameteret. På bakgrunn av dette, mener vi at kravet om tilkoblet betalingsterminal må oppheves på sikt.

For å være sikker på at det ikke oppstår «hull» i regelverket og at vi har oversikt over hvilke virkninger opphevelse av kravet til tilkoblet betalingsterminal vil medføre, ønsker vi å avklare

dette med Skatteetaten før kravet eventuelt oppheves. Vi vil derfor ikke oppheve krav om tilkoblet betalingsterminal, men bruke 2018 til å avklare problemstillingen med Skatteetaten.

Oslo kommune er i utgangspunktet positiv til forslag til endringer i regelverket som fører til forenkling av rutiner og effektivisering for drosjenæringen, og som følger utviklingen. De er enige i henvisningen til Skatteetatens uttalelse i høringsnotatet om at det er vesentlig at alle turer og oppgjør blir registrert i taksameteret, uavhengig av betalingsløsning. Oslo kommune mener det vil være en økt sjanse for misligheter slik som underrapportering av turer, unndragelse av skatt mv. hvis endringene i regelverket fører til at sjåførene selv skal legge inn turene manuelt i systemet som kontant betaling. De mener det er viktig å prøve å unngå manuelle operasjoner, og heller prøve å tilstrebe heldigitale og automatiserte løsninger når man skal vedta en forenkling på dette området.

For øvrig mener de at forslag til endringer bør ses i sammenheng med de foreslåtte endringene i prisopplysnings-, maksimalpris- og yrkestransportforskriften som Samferdseldsdepartementet sendte på høring med frist 7.november 2017.

Justervesenets bemerkning: Som omtalt over, vil Justervesenet ikke oppheve krav om tilkoblet betalingsterminal. For å minske sannsynligheten for misligheter ved manuelle operasjoner, vil vi avklare problemstillingen med Skatteetaten før en eventuell endring. Det vil da være naturlig å se hen til den løpende utviklingen, også med tanke på endringer i prisopplysnings-, maksimalpris- og yrkestransportforskriften.

NHO Transport anerkjenner behovet for å fjerne fysisk tilkobling mellom betalingsterminal og taksameter i tråd med den teknologiske utviklingen, men ønsker ikke en utvikling som kan bidra til økt svart arbeid. En frakoblet betalingsterminal (uten tilkobling med ledning eller blåtann) kan åpne for overføring til privat konto gjennom betalingsløsninger som Vipps.

De anser det som uproblematisk å fjerne «skal» i bokstav a angående tilkobling mellom betalingsterminal og taksameter.

Justervesenets bemerkning: Som omtalt over, vil Justervesenet ikke oppheve krav om tilkoblet betalingsterminal nå. For å minske sannsynligheten for svart arbeid, vil vi avklare problemstillingen med Skatteetaten før en eventuell endring.

CenCom AS har ingen kommentarer til å fjerne «skal» i bokstav a angående tilkobling mellom betalingsterminal og taksameter.

CenCom AS er mot forslaget om at det skal være opp til den enkelte løyveholder om betalingsterminal skal være tilkoblet taksameteret eller ikke. De mener betalingsterminalen må være koblet til taksameteret, helst via en sikker, trådløs forbindelse slik at en slipper problemer med en eventuell kabel. Deres holdning er at hvis betalingsterminal benyttes, skal kostnaden for turen genereres i taksameteret, og automatisk overføres fra taksameteret til betalingsterminalen via den trådløse forbindelsen. De mener at tips bør være det eneste beløpet som tillates inntastet på betalingsterminalen, og at kundene må kunne verifisere tipsbeløpet før de godkjenner betalingstransaksjoner via betalingsterminalen. Totalbeløpet som belastes kunden via betalingsterminalen, inkludert tips, skal registreres i taksameteret. Dette kravet vil sikre mot feiltasting, og medføre at kundene kan være trygge på at de blir belastet med det beløpet som taksameteret faktisk har kalkulert for turen. Videre vil det sikre at riktig beløp og betalingsmiddel registreres og rapporteres til skattemyndighetene.

De mener videre at dette kravet bør generaliseres til å gjelde alle elektroniske betalingsmidler slik at beløpet som belastes i betalingsmiddelet alltid registreres og vises i taksameteret. Beløpet bør automatisk synkroniseres mellom taksameteret og betalingsmiddelet som benyttes. Dette vil sikre at betaling med apper (både forhåndsbetaling og etterskuddsbetaling), Vipps, Apple Pay, Samsung Pay og andre elektroniske betalingsmidler registreres riktig, og at kundene unngår feilbelastning og svindel.

Justervesenets bemerkning: Som omtalt over, vil Justervesenet ikke oppheve krav om tilkoblet betalingsterminal nå. For å følge utviklingen samtidig som det sikres at all betaling registreres i taksameteret, vil vi avklare med Skatteetaten hvorvidt et krav om registrering bør gjelde alle betalingsmidler.

Norges Taxiforbund ser behovet for en presisering av bokstav a, og har ingen bemerkninger til den foreslåtte ordlyden.

De støtter videre forslaget om å ikke lenger kreve at betalingsterminal skal være tilkoblet taksameteret under bruk. De viser likevel til at de er opptatt av at drosjenæringen skal være hvit, og frykter at dette i større grad enn tidligere vil gi muligheter for «egne» betalingsterminaler som fører omsetningen til egne kontoer for å unngå beskatning. Samtidig ser de at fremveksten av nye betalingsformer som Vipps, mCash, Apple pay og lignende gjør bankkort og betalingsterminaler mindre aktuelle i fremtiden. I lys av dette ser de et økende behov for at alle former for betaling i en drosje blir sporbare og at skattemyndighetene får innsikt i hvordan betalingene utføres.

Justervesenets bemerkning: Som omtalt over, vil Justervesenet ikke oppheve krav om tilkoblet betalingsterminal. For å følge utviklingen samtidig som det sikres at all betaling registreres i taksameteret, vil vi avklare med Skatteetaten hvorvidt et krav om registrering bør gjelde alle betalingsmidler.

Oslo Taxi AS er positiv til at taksameter og betalingsterminal ikke må være fysisk tilkoblet til hverandre med ledning, men mener at det må forankres at betalingsterminaler skal ha en toveis kobling til taksameter. Prisen kunden skal betale må genereres fra taksameteret og sendes til betalingsenheten, slik at det ferdig betalte beløpet registreres i foretakets baksystemer og kan etterkontrolleres. Oppgjørskonto skal ikke kunne endres i betalingsterminalen. De viser videre til at det må være en forutsetning at lovgivningen tydelig sikrer at betaling for drosjevirkosomheten forløper på en lovlig måte, og utelukker aktører som prøver å drive svart arbeid i taxinæringen.

Oslo Taxi AS er videre opptatt av at alle transaksjoner skal gå via drosjesentralen. Ellers vil løyvehaver kunne holde kredittomsetning utenom drosjesentralen ved å benytte egen betalingsterminal, noe som kan få konsekvenser blant annet for innrapportering av korrekte beløp og sentralavgift.

De mener videre at forslaget i bokstav a kan tolkes slik at det legges til rette for at man i fremtiden kan kjøre drosje eller drosjelignende tjenester uten takskilt. Dette i strid med kjøretøysforskriften § 28-4 punkt 12, hvor det fremgår at drosje skal ha svakt lysende taklykt/takskilt. Dette mener de ikke sikrer en kundetilpasset og godt synlig tjeneste, men kan bidra til økt piratvirksomhet i taxinæringen.

Justervesenets bemerkning: Som omtalt over, vil Justervesenet ikke oppheve krav om tilkoblet betalingsterminal nå. For å følge utviklingen samtidig som det sikres at all betaling registreres i taksameteret, vil vi avklare med Skatteetaten hvorvidt et krav om registrering bør gjelde alle betalingsmidler.

Justervesenet har forståelse for drosjesentralenes behov for å sikre at alle transaksjoner går via drosjesentralen. Dette stilles det imidlertid ikke krav til i regelverket vi forvalter, og vi har derfor ikke tatt hensyn til dette innspillet i denne høringen.

Når det gjelder innspillet om at forslaget om endring i bokstav a kan tolkes slik at det legges til rette for at man i fremtiden kan kjøre drosje eller drosjelignende tjenester uten takskilt, er vi

ikke enige i dette. Som omtalt over, fremgår det av yrkestransportforskriften § 48 første ledd at takskilt skal brukes for de som omfattes av yrkestransportforskriften. Med mindre yrkestransportforskriften § 48 første ledd endres, kan vi ikke se at det vil være tillatt å kjøre drosje uten takskilt.

Hordaland Fylkeskommune viser til at formålet med lov om målenheter, måling og normaltidsregulering blant annet er å sikre effektiv bruk av samfunnets ressurser og beskyttelsesverdige interesser, noe som blant annet kan være at skattemyndigheter og andre offentlige myndigheter med minst mulig ressursbruk kan hente ut konkret kjørelengde og innkjøring på det enkelte løyve for kontroll. Videre kan taksameterforskriften sikre at kunden betaler rett pris og hindre skatteunndragelse. De peker videre på at drosjenæringen også er en viktig samfunnsressurs som har «beskyttelsesverdig interesse».

Hordaland Fylkeskommune viser til at før 2014 fremgikk det av taksameterforskriften § 34 at takskilt alltid skulle være tilkoblet taksameteret. Dette ble endret fra 2014, da bokstav a fastslo at takskilt skulle være tilkoblet taksameteret *hvis takskilt ble brukt*. Hordaland Fylkeskommune mener at endringen var villedende og har hatt uheldige konsekvenser, og at den foreslåtte endringen ikke gjør bestemmelsen klarere.

De mener at § 34 fremdeles må tolkes slik at bestemmelsen fastslår hvilke tilleggsinnretninger som *skal* være tilkoblet taksameteret. Dette mener de særlig må være gjeldende siden overskriften til § 34, og første setning, ikke ble endret ved endringen fra 2014. Dermed må takskilt, med hjemmel i denne bestemmelsen, være tilkoblet taksameteret. Dette i motsetning til Justervesenets tolkning om at bestemmelsen fastslår at takskiltet skal være tilkoblet taksameteret bare dersom takskilt brukes.

De viser videre til at betalingsterminal ikke bør fremgå av opplistingen i § 34 første ledd, men omtales i et eget ledd som skiller seg fra de obligatoriske kravene. De er enige i at ordet «skal» kan fjernes for betalingsterminal. Slik Justervesenet forstår Hordaland Fylkeskommune sin høringsuttalelse, mener de at kravene til tilleggsinnretninger bør fremgå på følgende måte:

Følgende tilleggsinnretninger skal være tilkoblet et taksameter under bruk:

a) Takskilt

b) Visningsanordning og skriver

c) Kommunikasjonsenhet for overføring av data.

Betalingsterminal skal være tilkoblet et taksameter under bruk, dersom det benyttes.

Videre vises det til at krav om å bruke taksameter gjelder for alle som skal drive drosjetransport, uavhengig av om transporten skjer med ordinær drosje eller annen motorvogn som bruker taksameter. De mener det neppe kan være slik at andre løyvekategorier enn ordinær drosje kan installere taksameter og ta drosjeoppdrag, men velge om de i tillegg skal bruke takskilt. Dette ser de tendenser til i transportmarkedet i dag, med de uheldige konsekvensene dette har for drosjenæringen.

Etter deres syn har endringen fra 2014 ført til at taksameterforskriften ikke oppfyller vilkåret om effektiv bruk av drosjeresursene og heller ikke vilkåret om å sikre den beskyttelsesverdige interessen drosjenæringen har i at drosjetransport skjer på like vilkår.

Justervesenets bemerkning: Det stemmer at bokstav a ble endret fra 2014, nettopp med det formål å klargjøre at det ikke er taksameterforskriften som fastsetter at takskilt skal brukes. Dette fremgår, som nevnt over, av yrkestransportforskriften § 48 første ledd. Det er dermed ikke tvil om at takskilt skal brukes for de som omfattes av yrkestransportforskriften.

Vi mener at det fremgår av ordlyden i § 34 første ledd hvilke tilleggsinnretninger som det med hjemmel i bestemmelsen skal være tilkoblet (bokstav b og d - visningsanordning og skriver samt kommunikasjonsenhet), og hvilke som skal være tilkoblet *dersom de brukes* (bokstav a og c - takskilt og betalingsterminal). Vi kan dermed ikke se at det er grunnlag for å tolke § 34 slik at det er denne som gir hjemmel til å kreve at takskilt skal brukes. Ettersom hjemmel for å bruke takskilt fremgår av yrkestransportforskriften, er vi også uenige i at det er nødvendig at dette skal fremgå av taksameterforskriften. Justervesenet har ikke mottatt henvendelser om denne problemstillingen fra bransjen.

Vi er enige med Hordaland Fylkeskommune i at det ikke kan være opp til andre løyvekategorier enn ordinær drosje å velge om de skal bruke takskilt når de tar drosjeoppdrag. Som omtalt, fremgår det imidlertid av yrkestransportforskriften at også disse skal ha takskilt. Vi anser dermed ikke dette som et problem med hensyn til taksameterforskriften.

Som omtalt over, vil Justervesenet ikke oppheve krav om tilkoblet betalingsterminal. Vi vil i forbindelse med avklaringer med Skatteetaten vurdere om et eventuelt fortsatt krav bør fremgå av en egen bestemmelse.

Konklusjon

Den foreslåtte endringen i bokstav a vedtas som vist til i høringsdokumentene.

Den foreslåtte opphevelsen av bokstav c vedtas ikke. Problemstillingen avklares med Skatteetaten i løpet av 2018.